
TEZARIJ ZA ZAVRŠNI ISPIT - PREDDIPLOMSKI TKS

I. FILOZOFIJA

1. Anzelmov ontološki dokaz Božjega postojanja.
2. Treći put Tome Akvinskoga.
3. Čudoredan čin kao slobodan čin.

II. SVETO PISMO STAROGA ZAVJETA

1. Bogoduhost Svetoga pisma, osobito klasična mjesta, istina Svetoga pisma, književni rodovi.
2. Temeljne antropološke tvrdnje u Post 1-3.
3. Sinajski savez i Deset Božjih zapovijedi (Izl 20,1-21; Pnz 5,1-21): važnost i glavna poruka.

III. SVETO PISMO NOVOGA ZAVJETA

1. Književna vrsta, faze formiranja i povijesnost sinoptičkih Evanđelja. Isusov antitetični govor u Mt 5,21-48.
2. Rječničke, stilske, kompozicijske i teološke posebnosti Ivanova Evanđelja s posebnim osvrtom na tumačenje Prologa (1,1-18).
3. Pavlova misao prema kronologiji nastanka njegovih spisa, stav prema Židovima.

IV. TEMELJNO BOGOSLOVLJE

1. Tumačenje pojma Objave, neki povijesni modeli shvaćanja Objave (epifanijski, instrukcijski, personalistički), razlika između kozmičke i povijesne objave, osnovni elementi biblijskoga iskustva Objave, kristocentričnost novozavjetne Objave. Aktualni katolički nauk o Objavi u svjetlu teološke predaje i dokumenata Učiteljstva Crkve: dogmatska konstitucija *Dei Verbum*, odnos Pisma, Predaje i Učiteljstva, refleksija o vjeri kao sastavnomu dijelu događaja Objave.
2. Kristovo obećanje i povijesno ustanovljenje Crkve kao novoga Božjega naroda. U Crkvi, koja je tijelo Kristovo i opći sakrament spasenja, postoji temeljno dostojanstvo svih vjernika i raznolikost darova, služba i zadaća. Struktura i glavne poruke konstitucije *Lumen gentium*. Služba i kolegijalno učiteljstvo biskupa te učiteljstvo Pape.
3. Raščlamba različitih vidova pojma religije kao što su: značenje pojma religija, sveto kao središte religije, nastanak svetoga prostora, svetih mjesta, mitova itd. Velike religije svijeta: islam, hinduizam, budizam, konfucijanizam, taoizam, njihovi sveti spisi, slika o Bogu, antropologija, putovi spasenja. Neke temeljne odrednice sadržane u crkvenim dokumentima glede odnosa prema nekršćanskim religijama.

V. POVIJEST KRŠĆANSKE LITERATURE I KRŠĆANSKOGA NAUKA

1. Pojam patologije i znanstveni status discipline. Stanje Crkve i teologije u prednicejskomu razdoblju. Opće značenje apostolskih otaca u povijesti teološke misli te najvažnije informacije o pojedinim autorima i djelima (Ignacije Antiohijski, Klement Rimski, Polikarp iz Smirne, Didaché, Pseudo-Barnabina poslanica, Hermin Pastir). Apologetika u drugomu stoljeću i najvažniji predstavnici (Justin, Tacijan, Aristid iz Atene, Teofil Antiohijski, Atenagora). Heretička i antiheretička književnost u drugomu stoljeću te napose značenje Ireneja Lyonskoga). Aleksandrijska škola i najvažniji predstavnici (Klement Aleksandrijski, Origen). Začetci latinske književnosti u Africi (Tertulijan, Ciprijan).
2. Arijanska kriza između Nicejskoga i Carigradskoga sabora i najvažniji autori uključeni u raspravu u prvomu razdoblju (Atanazije Aleksandrijski, Euzebije Cezarejski, Ćiril Jeruzalemski). Problem makedonijanstva i apolinarizma. Kapadočani. Antiohijska škola (Teodor Mopsuestijski, Ivan Zlatousti).
3. Crkvena književnost na Zapadu u IV. i V. st. (Hilarije, Ambrozije, Jeronim i Augustin). Teološke rasprave između antiohijske i aleksandrijske škole. Problem nestorijanizma i Marijino bogomaterinstvo. Efeški sabor (Ćiril Aleksandrijski, Teodoret Cirski). Problem monofizitizma i Kalcedonski sabor.

VI. DOGMATSKO BOGOSLOVLJE

1. Svetopisamski temelj i teološko značenje kršćanskoga govora o Trojedinomu Bogu.
2. Proces prihvaćanja trojstvene vjere u tradiciji Crkve.
3. Sveza Trojstva sa stvaranjem, utjelovljenjem, otkupljenjem, Crkvom i međureligijskim dijalogom.

VII. MORALNO BOGOSLOVLJE

1. Norme moralnosti. O moralnoj normi općenito (pojam, vrste, kršćansko tradicionalno utemeljenje). Ljudska savjest – subjektivna norma (savjest kao zadnja obvezujuća instanca, biblijsko-teološki nauk o savjesti, vrste savjesti u djelovanju, kriva savjest). Moralni zakon – objektivna norma (pojam, definicija i vrste Zakona, naravni moralni zakon, Kristov zakon i njegove odlike, važnost i vrste ljudskih zakona).
2. Kršćansko poimanje i vrjednovanje države (teorije o nastanku države, smisao i svrha države, Crkva i država, opravdani rat, problem smrtne kazne).
3. Moralne kreposti. Pojam i vrste kreposti razboritosti (definicija, konstitutivni elementi, čini, stjecanje). Pavlovska teologija kreposti razboritosti (dokimazein), razboritost i znakovi vremena. Krepost pravednosti kao opća i posebna krepost, odnos pravednosti i prava, klasična podjela pravednosti, povreda pravednosti. Duhovna jakost – pojam, krivi pojmovi, stjecanje, vrhunac. Krepost umjerenosti: osobine o pojam umjerenosti, novozavjetno oblikovanje, tjelesna askeza, post i nemrs, pojam trijeznosti.

VIII. EKUMENSKO BOGOSLOVLJE

1. Nastanak, razvoj i institucionaliziranje ekumenskoga pokreta i Svjetskoga vijeća Crkava.
2. Dekret Drugoga vatikanskog sabora *Unitatis redintegratio*.
3. Enciklika pape Ivana Pavla II. *Ut unum sint*.

IX. LITURGIKA

1. Ikonografske metode. Tijekom povijesti kršćanske sakralne umjetnosti nastale su različite ikonografske metode pomoću kojih su kršćanski umjetnici slikovito prikazivali svetopisamske tekstove. Dok se povijest likovne umjetnosti koristi ikonologijskim pojmovima (romanika, gotika, renesansa, barok i tako dalje), kršćanska sakralna umjetnost koristi ikonografske pojmove (ikonografske metode), kao što su: simbolizam, simboličke scene, metoda redukcije, narativna metoda i metoda simulacije.
2. Crkvena glazba. Glazba u liturgijskomu životu Crkve. Bogoslužno pjevanje u prvim kršćanskim stoljećima. Tradicija gregorijanskoga pjevanja u rimskoj Crkvi.
3. Crkvena glazbena kultura u Hrvata. Hrvatska glazbena tradicija: glagoljaško pjevanje, specifičnost crkvenoga liturgijsko-glazbenog izričaja na hrvatskomu tlu. Kapelništvo u bazilikalnim i katedralnim crkvama s posebnim osvrtom na kapelnike splitske katedrale. Cecilijanski pokret u svijetu i njegova prisutnost u Hrvatskoj.

X. CRKVENA POVIJEST

1. Političko-religiozna pozadina nastajanja kršćanstva. Početci Crkve, progoni kršćana, priznanje kršćanstva. Odnos kršćana prema nekršćanima i širenje Crkve.
2. Papinska država, istočni i zapadni raskol. Obnova Crkve, križarski ratovi i inkvizicija. Humanizam i renesansa i Crkva. Sekularizacija i Crkva. Crkveni sabori.
3. Arheološki, epigrafički i diplomatički izvori za proučavanje nacionalne crkvene povijesti. Doseljenje i pokrštenje Hrvata. Crkva u doba narodne dinastije. Redovnici na hrvatskomu tlu. Crkva i školstvo. Crkva i totalitarizmi XX. stoljeća.

XI. RELIGIOZNA PEDAGOGIJA I KATEHETIKA

1. Ciljevi i zadaće kateheze u procesu evangelizacije. Etimološko, tradicijsko i suvremeno značenje kateheze. Ciljevi religiozne zrelosti. Kateheza kao odgoj vjere. Temeljne zadaće kateheze.
2. Uloga i mjesto metode u katehetskoj komunikaciji. Stupnjevi religioznoga razvoja. Metodčki sustavi, pristup umjetničkim slikama, rad s biblijskim tekstovima, projektna nastava u vjeronauku.
3. Predškolci kao subjekti, sudionici i naslovnici kateheze. Obilježja predškolske dobi. Ciljevi, zadaće, metode i sadržaji vjerskoga odgoja predškolske dobi.